

3-fázový obojsmerný izolovaný PFC menič

Názov	3-fázový obojsmerný izolovaný PFC menič		
Inštitúcia	Fakulta elektrotechniky a informačných technológií Žilinská univerzita v Žiline		
Miesto	Žilina, Slovensko		
PhD. program	Silnoprúdová elektrotechnika		
Školiteľ	doc. Ing. Michal Praženica, PhD., Katedra mechatroniky a elektroniky		
Školiteľ špecialista	Ing. Patrik Resutík, PhD., Ing. Jozef Šedo, PhD., Ing. Slavomír Kaščák, PhD., Katedra mechatroniky a elektroniky		
Forma štúdia	denná / externá		
Dĺžka štúdia	3 roky		
Jazyk štúdia	slovenský / anglický		
Dátum nástupu	1.9.2026		
Výskumná oblasť	Výkonová elektronika		
Kontakt zadávateľa	Tel. číslo:	E-mail:	Web stránka:
	+421 41 513 1602	michal.prazenica@uniza.sk	link

Anotácia témy DzP

Predkladaná dizertačná práca sa zaoberá návrhom, modelovaním a experimentálnou verifikáciou izolovaného maticového PFC usmerňovača (Isolated Matrix-Type Power Factor Correction Rectifier) založeného na koncepte Dual Active Bridge (DAB). Navrhovaná topológia predstavuje perspektívne riešenie pre aplikácie s požiadavkou galvanického oddelenia, vysokej účinnosti, vysokej hustoty výkonu a obojsmerného toku energie, ako sú nabíjacie stanice pre elektromobily, on-board nabíjacie systémy, priemyselné zdroje a obnoviteľné zdroje energie.

Práca sa zameriava na teoretickú analýzu činnosti meniča v režime buck-boost, odvodenie matematického modelu a analýzu transformátorových napätí a prúdov. Osobitná pozornosť je venovaná optimalizovaným modulačným stratégiám s cieľom znížiť spínacie straty a dosiahnuť podmienky mäkkého spínania (ZVS/ZCS) v širokom rozsahu prevádzkových bodov. Súčasťou práce je aj analýza vplyvu parametrov transformátora a parazitných prvkov na dynamiku systému a kvalitu tvarovania vstupného prúdu.

V rámci dizertačnej práce je navrhnutý riadiaci algoritmus zabezpečujúci jednotkový účinník, stabilnú reguláciu výstupného napätia a robustnosť voči poruchám siete. Simulačné modely v prostredí MATLAB/Simulink a následné experimentálne merania na laboratórnom prototypu slúžia na overenie teoretických predpokladov. Dosiahnuté výsledky preukazujú zlepšenie účinnosti, zníženie prúdového namáhania výkonových prvkov a rozšírenie rozsahu mäkkého spínania v porovnaní s konvenčnými izolovanými PFC topológiami.

Prínosom práce je komplexný návrhový postup izolovaného maticového PFC usmerňovača vrátane optimalizovanej modulácie, ktorý umožňuje zvýšiť energetickú účinnosť a výkonovú hustotu moderných výkonových elektronických systémov.

Rozšírené informácie, výskumné zodpovednosti a úlohy doktoranda

1. Vedecký a odborný kontext témy

Téma spadá do oblasti výkonovej elektroniky so zameraním na návrh AC-DC meničov s vysokou účinnosťou, galvanickou izoláciou a dosiahnutím jednotkového účinníka ($PF \approx 1$). Súčasný PFC topológia, ako napríklad boost PFC, dosahujú vysoký PF, avšak pri požiadavke galvanickej izolácie je potrebné zaradiť dodatočný DC-DC izolačný stupeň. Toto riešenie vedie k zvýšeniu počtu výkonových spínačov, riadiacich obvodov a pasívnych prvkov. Vyšší počet polovodičových prvkov spôsobuje nárast spínacích a vodivostných strát, čo sa prejavuje znížením celkovej účinnosti systému. Aktuálny výskum

sa preto zameriava na integrované izolované PFC topológie, ktoré kombinujú korekciu účinníka a galvanickú izoláciu v jednom stupni pri minimalizácii počtu spínačov.

2. Ciele a očakávané prínosy dizertačnej práce

Cieľom dizertačnej práce je návrh inovatívnej izolovanej PFC topológie hlavného obvodu s minimalizovaným počtom výkonových spínačov a vysokou účinnosťou. Súčasťou je optimalizovaný návrh vysokofrekvenčného transformátora s dôrazom na minimalizáciu strát, rozmerov a elektromagnetického rušenia. Práca sa zameria aj na vývoj pokročilých riadiacich algoritmov umožňujúcich dosiahnuť jednotkový účinníka, mäkkého spínania a dynamickej regulácie pri premenlivom zaťažení. Navrhované riešenia budú aplikovateľné vo vysokovýkonných systémoch, ako sú nabíjačky elektromobilov, V2G systémy a priemyselné napájacie zdroje. Očakávaným prínosom je zvýšenie celkovej účinnosti, výkonovej hustoty a spoľahlivosti pri súčasnom znížení objemu a hmotnosti zariadenia.

3. Metodológia a výskumný prístup

- Prehľad súčasného stavu.
- Analýza a porovnanie vhodných topológií.
- Výber najvhodnejšej topológie.
- Matematická analýza vybranej topológie.
- Návrh riešenia a simulačná analýza strát a veličín výkonového obvodu.
- Analýza a návrh riadiacich algoritmov.
- Praktická realizácia navrhnutého riešenia.
- Verifikácia navrhnutého riešenia.

4. Úlohy a zodpovednosti doktoranda

Doktorand je zodpovedný za systematický výskum v oblasti izolovaného maticového PFC usmerňovača založeného na koncepte Dual Active Bridge, vrátane štúdia aktuálneho stavu poznania a identifikácie výskumných medzier. Jeho úlohou je vypracovať matematické modely meniča, navrhnúť optimalizované modulačné stratégie so zameraním na minimalizáciu RMS prúdov a zabezpečenie podmienok ZVS/ZCS a overiť ich pomocou simulačných nástrojov. Doktorand zabezpečuje návrh, realizáciu a experimentálne testovanie laboratórneho prototypu vrátane merania účinnosti, kvality vstupného prúdu a dynamických vlastností systému. Súčasťou jeho práce je analýza a interpretácia nameraných dát, porovnanie s teoretickými predpokladmi a formulovanie odborných záverov. Doktorand zároveň publikuje dosiahnuté výsledky vo vedeckých časopisoch a na konferenciách a aktívne sa podieľa na riešení grantových a výskumných projektov pracoviska.

5. Podporné materiály

Budú riešené v rámci konkrétnych pracovných úloh doktoranda.

Profil uchádzača

1. Odborné vedomosti (minimálne / odporúčané)

Minimálne sa vyžadujú vedomosti z oblasti výkonovej elektroniky, analýzy elektrických obvodov, elektromagnetizmu a riadenia elektrických systémov. Odporúčané sú hlbšie znalosti topológií AC-DC meničov, PFC obvodov, návrhu vysokofrekvenčných transformátorov a problematiky elektromagnetickej kompatibility (EMC). Výhodou je orientácia v moderných polovodičových prvkoch (SiC, GaN) a skúsenosti s návrhom spínaných zdrojov.

2. Technické a metodické zručnosti

Očakáva sa schopnosť analyzovať a navrhovať výkonové meniče vrátane simulačného modelovania (napr. MATLAB/Simulink, PLECS, LTspice). Uchádzač by mal mať skúsenosti s experimentálnym overovaním návrhov, meraním účinnosti a spracovaním nameraných dát. Dôležitá je znalosť vedeckej metodológie, práca s odbornou literatúrou a schopnosť publikovať výsledky výskumu.

3. Jazykové a komunikačné schopnosti

Vyžaduje sa schopnosť čítať a pracovať s odbornou literatúrou v anglickom jazyku. Odporúča sa aktívna znalosť angličtiny umožňujúca prezentáciu výsledkov na konferenciách a publikovanie v

odborných časopisoch. Uchádzač by mal mať schopnosť jasne a odborne komunikovať technické riešenia v písomnej aj ústnej forme.

4. Osobnostné predpoklady

Očakáva sa samostatnosť a zodpovedný prístup k riešeniu úloh, schopnosť dlhodobo pracovať na komplexnom výskumnom probléme a systematicky plánovať jednotlivé etapy práce. Dôležité sú analytické myslenie, trpezlivosť a dôslednosť pri experimentálnom overovaní výsledkov. Uchádzač by mal byť otvorený spolupráci v tíme a aktívnej komunikácii so školiteľom.

5. Ďalšie výhodné predpoklady

Výhodou sú predchádzajúce skúsenosti s výskumnou alebo projektovou činnosťou, publikovaním alebo účasťou na odborných konferenciách. Oceniteľná je prax v oblasti návrhu DPS, programovania mikrokontrolérov alebo riadiacich systémov. Plusom je aj záujem o elektromobilitu, energetiku a moderné technológie výkonových meničov.

Financovanie:

VEGA 1/0314/24 – Výskum systému aktívneho hospodárenia s elektrickou energiou využívajúceho batériové úložiská,

podané APVV -25-0820 - Nabíjací systém pre autonómny dron, ktoré s témou práce úzko súvisí.